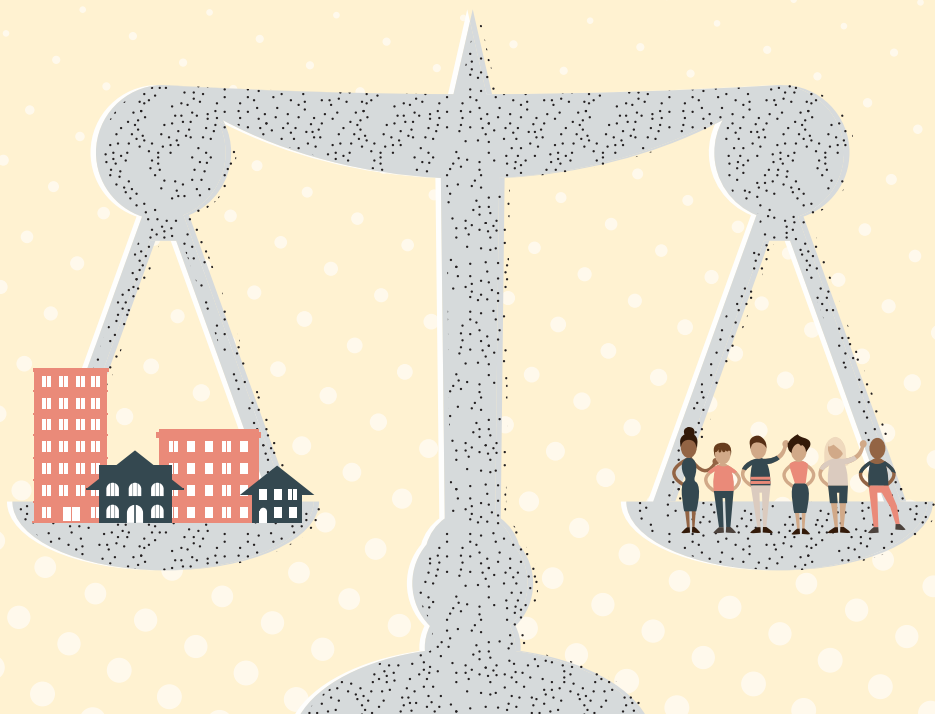

GHID PRACTIC DE ACȚIUNE JURIDICĂ PENTRU CETĂȚENI ȘI ORGANIZAȚII

ACCES LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC ȘI REGLEMENTĂRI DE URBANISM

Autor:
avocat Luiza Manolea

Editor:
avocat Traian Constantin

GHID PRACTIC DE ACȚIUNE JURIDICĂ PENTRU CETĂȚENI ȘI ORGANIZAȚII

ACCES LA INFORMAȚII DE
INTERES PUBLIC ȘI REGLEMENTĂRI
DE URBANISM

CUPRINS

1	INTRODUCERE
3	SECȚIUNEA A - INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC
3	CEREREA DE FURNIZARE A INFORMAȚIILOR DE INTERES PUBLIC
10	SOLUȚIILE TRANSMISE DE AUTORITĂȚI PETENȚILOR
23	CEREREA DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ
27	SECȚIUNEA B - REPERE GENERALE PRIVIND REGLEMENTĂRILE DE URBANISM
31	SECȚIUNEA C - PROMOVAREA UNOR ACȚIUNI ÎN INSTANȚĂ ÎN VEDEREA ANULĂRII UNOR ACTE ADMINISTRATIVE
37	SECȚIUNEA D - EXECUTAREA HOTĂRÂRIILOR EMISE DE O INSTANȚĂ DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV
39	SECȚIUNEA E - RESURSE/ACCES LA LEGISLAȚIE/MODELE DE CERERI
43	SECȚIUNEA F- JURISPRUDENȚĂ

INTRODUCERE

SCOPUL ACESTUI GHID

Acest ghid dorește să vă transmită câteva repere privind procedura de obținerea informațiilor de interes public cu precădere în domeniile de interes ale construcțiilor și urbanismului. În plus, sunt prezentate concret spețe și exemple ce pot ajuta viitori petenți să aibă o abordare eficientă și să beneficieze de răspunsuri satisfăcătoare din partea autorităților. Totodată, acest document dorește să aducă o minimă informare asupra regulilor pe care trebuie să le respecte o construcție, asupra drepturilor locuitorilor din zona limitrofă, precum și o exemplificare a acțiunilor în justiție pe care persoanele afectate de clădirea ilegală pot să le introducă. Totul cu exemple din cazuri întâmplare și finalizate cu succes.

Acest Ghid vă ajută să formulați cereri de solicitare a unor informații de interes public, precum și cereri de chemare în judecată în cazul în care autoritățile publice nu vă răspund sau vă răspund în mod necorespunzător. Acest ghid vă pune la dispoziție informații și modele de acțiuni pentru a obține prin intermediul instanțelor informații de interes public, în temeiul Legii nr. 544/2001 (Legea) privind liberul acces la informațiile de interes public¹ și a Normelor sale de aplicare aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2002² (Norme) dar și cum să solicitați în instanță anularea anumitor acte administrative (autorizații de construire, planuri urbanistice de detaliu etc.)

1 **Legea nr. 544/2001** a suferit mai multe modificări, dintre care ultima a intervenit în 17.07.2016 prin Legea nr. 144/2016. Textul actualizat îl găsiți aici: [vezi link](#) din Secțiunea E – punctul II cu toate actele normative actualizate, în format electronic.

2 **Hotărârea de Guvern nr. 123/2002** a suferit mai multe modificări, ultima fiind aprobată prin HG nr. 478/2016, în vigoare din 08.07.2016. Textul actualizat îl găsiți aici: [vezi link](#) din Secțiunea E – punctul II cu toate actele normative actualizate, în format electronic.

Ar trebui să vă fie util acest Ghid și dacă vă regăsiți în situațiile de mai jos și ați ajuns la faza în care doriți să formulați o acțiune în justiție:

- *lângă locuința voastră încep lucrări de construire și ați dori să aflați despre ce este vorba;*
- *doriți să aflați care sunt regulile pe care trebuie să le respecte clădirea ce se construiește (care este înălțimea maximă, cât de aproape se poate construi față de celelalte clădiri existente etc.);*
- *doriți oprirea lucrărilor pentru că vă produc pagube (afectează furnizarea de utilități, clădirea este prea aproape de cele vecine, reduce iluminatul natural etc.).*

SECȚIUNEA

INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC

I. Cererea de furnizare a informațiilor de interes public

Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină informații de la autoritățile și instituțiile publice, în condițiile Legii privind informațiile de interes public nr. 544/2001. Persoana care solicită informațiile **nu trebuie să dovedească că are o anumită calitate** sau că lucrează într-o anumită sferă de activitate, acest drept fiind consfințit de Constituția României. E suficientă **curiozitatea**.

Succesul unui răspuns pozitiv sau al unei acțiuni în instanță (după caz) depinde de cât de bine formulați solicitarea de furnizare de informații.

Astfel, o cerere prin care solicitați informații de interes public trebuie să cuprindă cel puțin următoarele elemente³:

- a) *denumirea autorității sau instituției publice căreia i se adresează cererea;*
- b) *informația solicitată, astfel încât să permită autorității sau instituției publice identificarea cu ușurință a informației de interes public;*
- c) *numele, prenumele și semnătura solicitantului, precum și adresa la care se solicită primirea răspunsului (adresa poștală sau adresa e-mail).*

★ **Sfaturi practice:**

- ✓ solicitați numărul de înregistrare al cererii dumneavoastră (în cazul în care ați transmis solicitarea prin e-mail, menționați la sfârșitul acesteia această cerință în mod expres);

- ✓ rețineți/notați data înregistrării - vă va fi utilă la calculul termenelor procedurale;
- ✓ dacă depuneți cererea în scris, pe hârtie, este obligatoriu să o semnați;
- ✓ puteți trimite cererea și prin e-mail; nu este necesară semnătura în acest caz, dar trebuie să furnizați numele și prenumele dumneavoastră, precum și adresa unde doriți să primiți răspunsul (adresa de e-mail sau adresa poștală);
- ✓ puteți solicita autorității să vă trimită informațiile inclusiv în format editabil, dacă îl au, la adresa de e-mail indicată de dumneavoastră⁴.

6

elemente importante de care trebuie să țineți seama în formularea unei solicitări:

1. Identificați-vă corect

Precizați **numele și prenumele** dumneavoastră, precum și o adresă de contact unde doriți să primiți răspunsul (adresa poștală sau e-mail).

Nu este obligatoriu să vă identificați cu alte date suplimentare despre dumneavoastră.

2. Menționați temeiul legal în baza căruia formulați cererea (e.g. *art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*⁵).

3. Verificați dacă autoritatea de la care doriți informațiile este o autoritate supusă obligațiilor de furnizare a informațiilor de interes public. Astfel, Legea a stabilit câteva criterii de identificare a acestor autorități:

a) *Autoritate sau instituție publică ce utilizează sau administrează resurse financiare publice;*

Exemple: Primăria Sectorului 4 București, Ministerul Sănătății, Secretariatul General al Guvernului, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului – aflată în coordonarea Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Agenția Națională

⁴ Conform art. 15 alin. (4) din Normele de aplicare a Legii nr. 544/2001, aprobate prin HG nr. 123/2002.

⁵ Art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 544/2001: *(1) Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice, în condițiile prezentei legi, informațiile de interes public. (2) Autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să asigure persoanelor, la cererea acestora, informațiile de interes public solicitate în scris sau verbal.*

de Administrare Fiscală, Poliția Română, Inspectoratele școlare, Universitatea București, Spitalul Universitar de Urgență București.

sau

b) *Regie autonomă*

Exemple: Regia Autonomă de Transport București, Regia Autonomă de Termoficare București.

sau

c) *Societate reglementată de Legea societăților nr. 31/1990 aflată sub autoritatea sau, după caz, în coordonarea ori în subordinea unei autorități publice centrale sau locale și la care statul român sau, după caz, o unitate administrativ-teritorială este acționar unic ori majoritar.*

Exemple: Societatea Națională a Apelor Minerale SA – în portofoliul Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Societatea Administrare Active Sector 3 S.R.L. – care are ca asociat unic Consiliul Local al Sectorului 3 București.

sau

d) *Operator sau operator regional de utilități publice, potrivit Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006.*

Exemple: Apa Nova București SA;

sau

e) *Partidele politice*

Exemple: Vezi lista partidelor politice de pe site-ul Tribunalului București aici: <http://tmb.ro/index.php/partide-politice>.

sau

f) *Federații sportive;*

Exemple: Vezi lista federațiilor sportive de pe site-ul Ministerului Tineretului și Sportului aici: <http://mts.ro/wp-content/uploads/2013/09/LISTA-FEDERATII.xls>

sau

g) *Organizații neguvernamentale de utilitate publică, care beneficiază de finanțare din bani publici.*

Exemple de organizații recunoscute a fi de utilitate publică în anul 2016: Asociația „Filantropia Ortodoxă Alba Iulia” - prin HG nr. 452/2016; Fundația „Inimă de copil” – prin HG nr. 451/2016.

ATENȚIE! Aceste organizații trebuie să îndeplinească și condiția suplimentară de a fi beneficiat de finanțare din bani publici!

4. Identificați corect și complet denumirea autorității căreia vă adresați

Datele de identificare și adresa completă pot fi obținute foarte ușor la secțiunea Contact a oricărui site al autorităților publice. Datele de identificare se regăsesc și pe documentele emise de către autoritățile publice în antet.

★ Sfaturi practice:

- ✓ formulați cererea către autoritatea deținătoare a informațiilor solicitate, nu către persoana responsabilă cu aplicarea Legii nr. 544/2001;
- ✓ dacă adresați o cerere primarului, menționați că îi cereți informațiile în exercițiul funcției sale de autoritate publică, nu personal; de asemenea, identificați primarul cu adresa oficială de la primărie, nu cu adresa sa personală.

5. Transmiteți repere clare și ușor de identificat în legătură cu informațiile solicitate

Informațiile solicitate trebuie să fie ușor identificabile - precizați clar și cu referiri la situații cât mai concrete ce informație doriți să vă fie furnizată.

★ Sfaturi practice:

- ✓ Evitați descrierea generică a informațiilor; în cazul în care ajungeți în justiție, instanța ar putea să considere justificat refuzul autorității de a vă furniza informația solicitată⁶;
- ✓ Oferiți cât mai multe informații și repere cât mai exacte (date, numere de înregistrare, localizarea departamentului, direcției din cadrul autorității etc.) pentru a ajuta autoritățile să identifice cu celeritate informațiile solicitate).

Verificați ca informațiile solicitate să fie de interes public⁷ respectiv că privesc sau rezultă din activitățile autorității cătreia vă adresați.

Nu este obligatoriu să argumentați în cererea dumneavoastră de ce informația solicitată este de interes public, însă e recomandabil să precizați acest lucru pentru urgentarea soluționării fără intervenția instanței de judecată.

6 Vezi pagina 17 din „Analiza jurisprudenței privind excepțiile de la liberul acces la informații de interes public” și referirea la Decizia nr. 8544/2014 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, Secția II-A Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal.

7 Conform art. 2 lit. b) din Legea nr. 544/2001: *prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației;*

Exemple de informații publice care pot fi solicitate:

- a) Bugetul unei Primării** (e.g. bugetul Primăriei Sector 5 a fost solicitat Primarului Sectorului 5, având în vedere că funcția de ordonator principal de credite intră în atribuțiile acestuia, iar în această calitate avea obligația publicării acestuia.)

Aceste informații au fost puse la dispoziție doar prin intermediul instanței, deși sunt informații publice. Instanța a reținut următoarele aspecte:

Fig. 1 - Extras din Sentința civilă nr. 1898/17.03.2015 în Dosarul nr. 29978/3/2014 de pe rolul Tribunalului București

conform art.5 alin.1 lit.e din legea nr.544/2001, *fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil*. Informațiile pe care le-a cerut reclamanta au în mod indubitabil caracter de informații publice, privind veniturile și cheltuielile unei instituții publice, aspect de altfel necontestat de către pârît.

În conformitate cu art.76¹ alin.1 lit.c din legea nr.273/2006, **ordonatorii principali de credite ai instituțiilor publice locale au obligația publicării pe paginile de internet ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale a bugetelor aprobate, inclusiv anexele acestora, în maximum 5 zile lucrătoare de la aprobare.**

Potrivit art.63 alin.4 lit.a din legea nr.215/2001, **primarul exercită funcția de ordonator principal de credite**, dispoziții aplicabile și primarului de sector, conform art.83 alin.1 din același act normativ.

- b) Anexe ale autorizației de construire**⁸ emisă de Primării/Primar.
Caracterul de informație de interes public al anexelor autorizației de construire este prevăzut explicit în prevederile art. 7 alin. 21 și art. 7 alin. 23 lit. a) din Legea nr. 50/1991, care stipulează că „*Autoritățile prevăzute la art. 4 [Notă: inclusiv Primăria] fac publică emiterea autorizației de construire (...) și pun la dispoziția publicului următoarele informații: a) conținutul autorizației de construire și al anexelor aferente, care includ toate condițiile necesare a fi îndeplinite de solicitanți [...]*”.
- c) Hotărâri ale Consiliilor Locale și ale Consiliului General al Municipiului București, precum și documentele ce au stat la baza emiterii acestor acte administrative** (e.g. s-a solicitat Primăriei Sectorului 4 documentația cu privire la aprobarea unui Plan Urbanistic de Detaliu (PUD). Aceste acte, cu toate că nu au fost emise de către autoritatea

8 Potrivit prevederilor lit. A din Anexa nr. 1-F10 din Ordinul nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, care reglementează modelul autorizațiilor de construire, A. Documentația tehnică – D.T. (D.T.A.C. + D.T.O.E. sau D.T.A.D.) – vizată spre neschimbare – împreună cu toate avizele și acordurile obținute, precum și punctul de vedere/actul administrativ al autorității competente pentru protecția mediului, face parte integrantă din prezenta autorizație.

căreia i-a fost adresată cererea (Primăria), ci de către Consiliul Local Sector 4, privesc totuși activitatea Primăriei Sectorului 4, care trebuie să verifice la emiterea autorizației de construire dacă sunt îndeplinite toate condițiile prealabile aprobării unui PUD.)

Aceste informații au fost puse la dispoziție doar prin intermediul instanței, deși sunt informații publice. Instanța a reținut următoarele aspecte:

Fig. 2 - Extras din Sentința civilă nr. 7309/27.10.2015 în Dosarul nr. 13451/3/2015 de pe rolul Tribunalului București

În conformitate cu art.7 alin.21 din legea nr.50/1991, **autorizația de construire și anexele acesteia au caracter public și se pun la dispoziția publicului** spre informare pe pagina proprie de internet a autorității administrației publice emitente sau prin afișare la sediul acesteia, după caz.

De asemenea, alin.23 lit.a al art.7 din legea nr.50/1991 prevede că autoritățile fac publică emiterea autorizației de construire sau, după caz, a actului de respingere a cererii pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții și **pun la dispoziția publicului conținutul autorizației de construire și al anexelor aferente**, care includ toate condițiile necesare a fi îndeplinite de solicitanți, sau, după caz, conținutul actului de respingere a cererii pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții.

Conform art.5 alin.3 din legea nr.50/1991, după cum se menționează chiar în cuprinsul autorizației de construire nr.392/10036 și 17482 și 21405/9.09.2013 emise de PS4 – filele 18-19, *documentația tehnică vizată spre neschimbare, împreună cu toate acordurile și avizele obținute, precum și punctul de vedere/actul administrativ al autorității competente pentru protecția mediului, face parte integrantă din această autorizație.*

- d) **Autorizația de construire** emisă de Primar. Autorizațiile de construire au caracter public, potrivit art. 7 alin. 21 din Legea nr. 50/1991⁹, și fac obiectul obligației Primăriei de a le pune la dispoziția publicului, potrivit art. 7 alin. 23 lit. a), b) și c) din Legea menționată mai sus.

Autorizația de construire poate fi solicitată:

- Primarului, deoarece *rezultă* din activitatea sa, în calitate de emitent al Autorizație, în temeiul art. 4 din Legea nr. 50/1991;
 - Primăriei deoarece *privește* activitatea acestei autorități ce se află sub conducerea primarului și care deține toate documentele în legătură cu Autorizațiile de construire (avize, acorduri etc.).
- e) **acte emise de către Primării în legătură cu anumite activități (e.g. operațiuni de defrișare)**

9 Art. 7 alin. 21 din Legea nr. 50/1991: **Autorizația de construire și anexele acesteia au caracter public și se pun la dispoziția publicului spre informare pe pagina proprie de internet a autorității administrației publice emitente sau prin afișare la sediul acesteia, după caz.**

Exemplu: S-a solicitat Primăriei Iași procesul-verbal nr. 26819/21.03.2014, emis de Comisia pentru Ordonarea Vegetației Lemnoase, Nota de comandă nr. 26822/21.03.2014 către Ocolul Silvic Iași, costul marcării arborilor din Parcul Expoziției și Grădina Copou.

Aceste informații au fost puse la dispoziție doar prin intermediul instanței, deși sunt informații publice. Instanța a reținut următoarele aspecte:

Fig. 3 - Extras din Sentința civilă nr. 212/2015 pronunțată de Tribunalul Iași în Dosarul nr. 8124/99/2014

Obliga paratul ca in termen de 5 zile de la data comunicării hotărârii sa comunice reclamantului informațiile de interes public solicitate prin adresa înregistrata la Primăria Municipiului Iași sub nr.61354/08.07.2014 respectiv sa comunice copii ale documentelor care stau la baza marcărilor silvice din Parcul Expoziției si Gradina Copou : Procesul verbal 26819/21.03.2014 Comisia pentru Ordinarea Vegetației Lemnoase- Primăria Iași, Nota de comanda nr.26822/21.03.2014 catre Ocolul Silvic Iași si Costul marcării arborilor din Parcul Expoziției si Gradina Copou, sub sanctiunea plății sumei de 100 lei pe zi de întârziere cu titlu de daune cominatorii.

6. Verificați dacă informațiile solicitate se supun sau nu unei proceduri speciale de obținere a informațiilor.

Trebuie să țineți cont că există cazuri când pentru anumite informații solicitate, autoritatea căreia vă adresați trebuie să respecte o procedură specială de furnizare a acestor informații. În acest caz, autoritatea vă poate refuza cererea bazată pe Legea nr. 544/2001 a informațiilor de interes public și poate indica acea procedură specială stabilită prin norma legală specială.

Exemplu: Biroul de cadastru și publicitate imobiliară nu poate furniza extrase de carte funciară în temeiul Legii 544/2001, deoarece acestea se supun procedurii speciale prevăzută la art. 65 din Regulamentul de avizare, recepție și înscriere în evidențele de cadastru și carte funciară, aprobat prin Ordinul nr. 700/2014. Această autoritate poate furniza însă decizii/documente interne: bugetul sau orice informație publică ce nu este vizată de procedura specială.

Informații la care cetățenii nu au acces direct

Legea menționează anumite informații ce sunt exceptate de la accesul liber, respectiv:

- ✓ informațiile din domeniul **apărării naționale, siguranței și ordinii publice**, dacă fac parte din categoriile informațiilor **clasificate**, potrivit legii;
- ✓ informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria **informațiilor clasificate**, potrivit legii;

- ✓ informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale, potrivit legii;
- ✓ informațiile cu privire la **datele personale**, potrivit legii;
- ✓ informațiile privind procedura în timpul anchetelor **penale sau disciplinare**, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare;
- ✓ informațiile privind **procedurile judiciare**, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces;
- ✓ informațiile a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.

II. Soluțiile transmise de autorități petenților. Mijloace legale de combatere a unor răspunsuri nesatisfăcătoare/ lipsa unor răspunsuri transmise de autorități.

2.1 Cele mai frecvente motive de nesoluționare a cererilor de furnizare a informațiilor de interes public.

2.1.1 Modalități de răspuns ale unor autorități publice (Exemple):

- **nu transmit un răspuns cererilor formulate în temeiul Legii** (a se vedea exemplul privind Primăria Sectorului 5 în cazul cererii privind transmiterea bugetului);
- **autoritățile transmit răspunsuri vagi** (a se vedea exemplul privind Primăria Iași în cazul teilor din Copou);
- **autoritățile răspund că este imposibil să mai găsească informațiile solicitate;**
- **autoritățile refuză să transmită informațiile solicitate** precizând că nu au obligația furnizării la cerere a unor informații publice din oficiu (a se vedea exemplele privind autorizațiile de construire);

- **autoritățile folosesc în mod abuziv** ca temei al refuzului motivele de exceptare de furnizare a informațiilor de interes public prevăzute la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 544/2001.

2.1.2 Modalități de gestionare a anumitor tipuri de răspunsuri din partea autorităților publice:

- a) **situația în care autoritatea publică nu răspunde cererii/nu răspunde în termenul legal**

Termenele stabilite de Lege pentru răspuns

De la data depunerii cererii de furnizare a informațiilor de interes public calculați următoarele termene:

- ✓ **în termen de 5 zile** autoritatea publică trebuie să vă comunice:
 - fie că refuză soluționarea cererii, motivat;
 - fie că redirectionează cererea către autoritatea competentă;
- ✓ **în termen de 10 zile** autoritatea publică trebuie:
 - fie să vă furnizeze informațiile solicitate;
 - fie să vă precizeze faptul că, din cauza complexității, vă va furniza informațiile în termen de **30 de zile**.

Nu intră în calculul termenelor ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua când acesta se împlinește!

★ Sfaturi practice:

- cu câteva zile înainte de împlinirea termenului de soluționare a cererii, va recomandăm să vă adresați în scris autorității respective cu o reamintire a termenului limită;
- precizați numărul de înregistrare și, ideal, anexați o copie a cererii inițiale. **Model găsiți în Secțiunea E punctul III.2.**

În cazul în care, după împlinirea termenelor menționate mai sus, nu primiți un răspuns, vă puteți adresa instanței de judecată (**un model de cerere de chemare în judecată găsiți în Secțiunea E punctul III.3**).

Cererea de chemare în judecată se depune în termen de maxim 30 de zile, calculat :

- fie de la data expirării termenului la care autoritatea ar fi trebuit să vă răspundă;
- fie de la data la care ați primit răspunsul.

Exemplu de calcul al termenelor maxime - ipoteza de lucru :

01 august 2016 este data depunerii cererii de furnizare de informații de interes public

- *refuzul motivat*
 - termenul se împlinește în **08 august 2016** (01 august 2016 + 5 zile). NB: 7 august fiind zi nelucrătoare se ia în calcul prima zi lucrătoare după 6 august;
- *furnizarea informațiilor:*
 - termenul se împlinește în 11 august 2016 (01 august 2016 + 10 zile)
 - **11 august 2016** (01 august 2016 + 10 zile) – autoritatea precizează că răspunde în 30 de zile de la data înregistrării cererii.

Atenție: nu depășiți termenul maxim de 30 de zile de la data la care autoritatea ar fi trebuit să vă răspundă!

Exemplu: În cazul solicitării bugetului Primăriei Sectorului 5, cererea de furnizare a informației publice a fost depusă la 01.08.2014. Primăria Sectorului 5 nu a răspuns acestei cereri în termenul de 10 zile (11.08.2014). Prin urmare, petentul a introdus acțiunea în judecată în data de 04.09.2014, adică în interiorul termenului de 30 de zile de când autoritatea ar fi trebuit să-i răspundă.

Extras din cererea depusă – Fig. 4:

CERE Centrul de Resurse pentru participare publică

MUNICIPIUL BUCUREȘTI
PRIMĂRIA SECTORULUI 5
REGISTRATURĂ
NR. 10219
2014 LUNA 08 ZIUA 07

CĂTRE: PRIMĂRIA SECTORULUI 5
Bdul. Regina Elisabeta nr. 29-31, sector 5, Bucuresti, 050012

ATN: Dnului. PRIMAR Marian Vanghelie

REF: Bugetul autorității administrației publice locale corespunzător anului 2014

DE LA: Centrul de Resurse pentru participare publică
Str. Petru Maior nr. 9, sector 1, București, 011261

DATA: 1 august 2014

Stimate domnule Primar,

În temeiul dispozițiilor art. 2 lit. a) și b), ale art. 5 alin. 1 lit. e) și alin. 4 lit. a) și art. 6 alin. 1 și alin. 2 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public ("Legea 544/2001"), potrivit căroră:

b) autoritățile transmit răspunsuri vagi

În acest caz autoritatea transmite un răspuns, însă acesta este doar formal, nu furnizează informațiile cerute, ci informații prea vagi ori fără legătură cu obiectul cererii, **ceea ce echivalează cu un non-răspuns.**

Soluția: introduceți cererea de chemare în judecată.

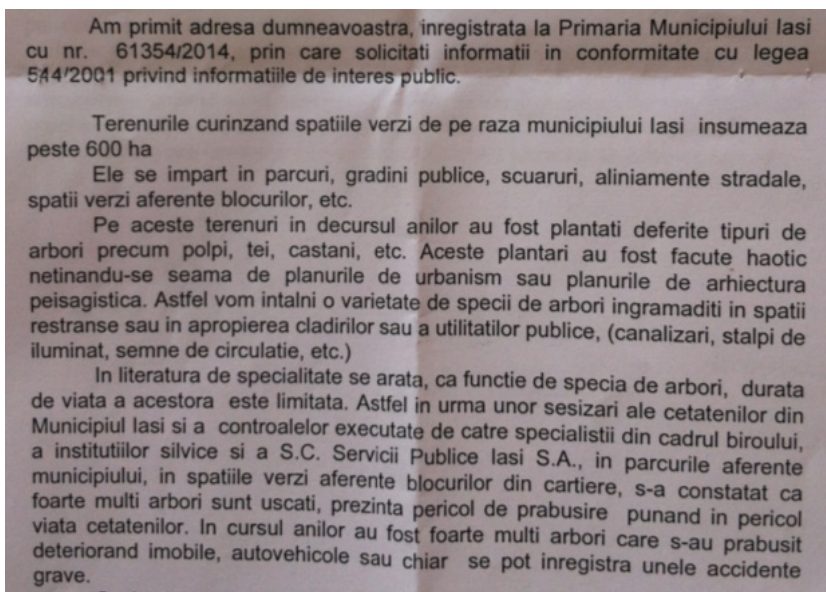
Atenție! Nu depășiți termenul maxim de 30 de zile de la data la care autoritatea a răspuns!

Exemplu: În cazul teilor din Copou (Iași), cererea pentru furnizarea informațiilor a privit trei chestiuni punctuale clar identificate :

- procesul-verbal nr. 26819/ 21.03.2014 emis de Comisia pentru Ordonarea Vegetației Lemnoase;
- Nota de comandă nr. 26822/ 21.03.2014 către Ocolul Silvic Iași;
- costul marcării arborilor din Parcul Expoziției și Grădina Copou.

În ciuda clarității din cerere, Primăria Iași, în loc să furnizeze punctual copii ale documentelor clar identificate și informația referitoare la costul marcării arborilor, **a făcut o prezentare generală a situației dendrologice, ceea ce a echivalat cu un non-răspuns.**

Extras din răspunsul dat de Primăria Iași – Fig. 5:

c) autoritatea consideră că se află în imposibilitatea obiectivă de a furniza informațiile cerute

Petentul a adresat autorității o cerere prin care solicită să-i furnizeze informații despre o Comisie constituită acum 15 ani, însă autoritatea a răspuns că se află în imposibilitatea obiectivă de a le furniza, dat fiind timpul prea mare scurs de la constituirea acesteia.

Soluția a fost găsită în instanță, care a decis că, în dovedirea imposibilității obiective de furnizare a informațiilor, autoritatea ar fi trebuit să facă dovada că a întreprins măsuri concrete de identificare a informațiilor din arhiva proprie, acolo unde aceste informații ar fi trebuit să se afle *“atâta timp cât nu s-au invocat prevederi normative din care să rezulte că a expirat termenul de păstrare al documentelor în care se regăsea informația solicitată și nici procese-verbale de casare/distrugere ale respectivelor documente”*.

d) autoritatea consideră că, odată ce a publicat informația din oficiu, nu mai are obligația de a răspunde cererilor privind furnizarea de informații de interes public formulate în baza Legii nr. 544/2001.

Mai jos prezentăm 3 exemple de astfel de refuzuri în legătură cu o autorizație de construire, cu acordurile necesare emiterii autorizației de construire și cu unele certificate de urbanism.

Exemplul 1 S-a solicitat prin cerere furnizarea unei **copii a unei autorizații de construire** emisă de către Primăria Sectorului 2 și copii ale tuturor avizelor aferente acestei autorizații.

Extras din cerere – Fig. 6:

	PRIMĂRIA SECTOR 2 - BUCUREȘTI Nr.inreg: 44003; Data inreg: 2015/07/13 Proveniența: GRUPUL CIVIC LUPTAM PENTRU ALEEA LUNGULETU Cuprins: SOLICITARE: CONSULTAREA AUTORIZAȚIEI DE CONSTRUIRE NR 285/15 D/ 19.06.2015, CONSULTAREA DOCUMENTAȚIEI ANEXE, COPII DUPA DOCUMENTELE CARE AU STAT LA BAZA EMITERII AUTORIZAȚIEI DE CONSTRUIRE Termen de raspuns: 30 zile Adresa: București SECTOR 2 ALEEA LUNGULETU NR 6 BLOC D 14 Centrul de Relații cu Publicul: Luni și Miercuri: 8:30 - 16:30; Marți și Joi: 8:30 - 18:30 Vineri: 8:30 - 14:00 Telefon: 021.209.60.00; 209.62.82; Fax: 209.62.82 D.G.A.S.P.C. SECTOR 2 Telefon: 314.22.08, 310.14.29SIRP-BI

Către: Primăria Sectorului 2
În atenția responsabilului pentru
Liberul Acces la Informații de Interes Public

Cerere de informații de interes public

Asociațiile de Proprietari Bloc D14 din Aleea Lungulețu nr.6, prin reprezentantul legal Președinte Necula Cristina, Bloc V3 prin reprezentant legal Președinte Bratu Elena și proprietari din Bloc V4 sectorul 2, Municipiul București, în conformitate cu prevederile legii 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, vă rugăm să ne puneți la dispoziție spre consultare următoarele documente:

- Autorizația de construire nr. 285/15"D"/19.06.2015 emisă de Primăria sector 2, precum și toate avizele aferente acesteia, emisă pentru construcția aflată în curs la adresa din Intrarea Sergent Dumitru Dardiac nr.5/Aleea Lungulețu nr.7, secto2, București.

- copii după documentele solicitate contra cost

Vă reamintim că actele solicitate sunt informații de interes public. Conform Legii 544/2001 art.2 litera B.

Primăria Sectorului 2 a răspuns că pot fi obținute aceste informații de pe site-ul instituției.

Răspunsul Primăriei sector 2 – Fig. 7:

În conformitate cu art. 7 alin 2 din Legea nr. 50/1991, privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și art. 55 alin 1 din Ordinul 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, autorizațiile de construire împreună cu anexele acesteia se pun la dispoziția publicului pe pagina proprie de internet sau prin afișare la sediul primăriei a listelor la zi a actelor de autoritate emise.

Fig. 8:

Față de cele menționate, datele cu caracter public se pot consulta accesând site-ul www.ps2.ro, secțiunea „Buletin Informativ”/ Direcția Urbanism și Gestionare Teritoriu / Certificate și autorizații eliberate.

Deoarece pe site-ul Primăriei Sectorului 2 se aflau doar titlurile autorizațiilor de construire, **fără cuprinsul acestora și fără avizele aferente**, a fost introdusă o cerere de chemare în judecată, în urma căreia autoritatea a fost obligată să comunice documentele solicitate.

Exemplul 2 Prin cerere s-au solicitat **toate acordurile obținute, ce constituie anexele unei autorizații de construire** emisă de Primăria Sectorului 4 București.

Extras cerere – Fig. 9:

Subsemnata _____, domiciliată la adresa sus-menționată vă rog ca, în temeiul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public,

în legătura cu Autorizația de construire nr. 392/10036 si 17482 si 21405/2013 din 09.09.20131 emisă de Primăria Sectorului 4 București, să dispuneți eliberarea următoarelor informații – în format electronic (_____@_____):

toate acordurile obținute, ce constituie **anexe la Autorizația de construire nr. 392/10036 si 17482 si 21405/2013 din 09.09.20131** emisă de Primăria Sectorului 4 București.

Primăria Sectorului 4 a răspuns că și-ar fi îndeplinit obligațiile legale referitoare la asigurarea caracterului public prin afișarea pe site-ul instituției.

Răspunsul Primăriei Sectorului 4 – Fig. 10:

vă comunicăm următoarele:

- Prevederile Legii nr. 50/1991, art. 7, alin. (21), stipulează că „... Autorizația de construire și anexele acesteia au caracter public și se pun la dispoziția publicului spre informare pe pagina proprie de internet a autorității administrației publice emitente sau prin afișare la sediul acesteia, după caz”.

Instanța a considerat că Primăria Sectorului 4 nu și-a îndeplinit obligația prevăzută de Legea nr. 544/2001, deoarece nici **nu a comunicat informațiile solicitate în format tipărit sau electronic**, nici nu a indicat în mod concret unde ar fi putut petentul să obțină aceste informații în format electronic.

Extras din Sentința civilă nr. 7309/27.10.2015 în Dosarul nr. 13451/3/2015 de pe rolul Tribunalului București – Fig. 11:

În concluzie, informațiile pe care le-a cerut reclamanta sunt identificabile și au în mod indubitabil caracter de informații publice, privind documente de interes public, produse ori gestionate de pîrită, pîrita necontestînd deținerea acestor informații.

Însă pîrita nu a probat că ar fi asigurat accesul reclamantei la informațiile solicitate, în format tipărit sau electronic, și nici nu a indicat o modalitate concretă în care reclamanta avea acces la toate informațiile solicitate - prin prezentare la sediul instituției ori prin arătarea unui link la o pagină de internet care să conțină aceste date.

Menționarea generică a site-ului instituției, în lipsa indicării unui link care să poată duce la informațiile cerute de reclamantă, nu este de natură să justifice asigurarea accesului la informația de interes public.

Exemplu 3 Prin cerere au fost solicitate **copii ale anumitor certificate de urbanism** listate pe site-ul Primăriei Sectorului 4.

Extras din cerere – Fig. 12:

Către: Primăria sector 4, București
Bd. George Coșbuc nr 6-16
Serviciul: Avize Autorizații

De la: [redacted]
Sos [redacted]
Bloc [redacted]
Tel [redacted]

Data: 12.11.2015

Domnule Primar

Subsemnata [redacted] cu adresa de mai sus, vă rog să dispuneți ca în conformitate cu legea nr 544/2001, privind liberul acces la informații publice să dispuneți eliberarea următoarele copii ale avizelor ce au stat la baza eliberării Autorizațiilor de Construire și a Certificatelor de Urbanism din tabelul atașat, precum și a proceselor verbale de recepție la imobilele unde s-au terminat lucrările.

Declar prin prezenta că sunt de acord să achit contravaloarea fotocopierii a documentelor solicitate, în aplicarea art 9, alin 1 din Legea nr 544/2001.

Vă rog să-mi confirmați primirea acestui email și să-mi transmiteți un număr de înregistrare.

Cu stimă,

Primăria Sectorului 4 a răspuns că certificatele de urbanism ar putea fi doar consultate la sediul autorității publice și doar de către persoanele direct interesate sau potențial afectate.

Răspunsul Primăriei Sectorului 4 – Fig. 13:

În urma cererii dumneavoastră, depusă în temeiul Legii nr. 544 / 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, înregistrată la Aparatul de Specialitate al Primarului Sectorului 4 sub nr. 18/11.02.2016 (6538/11.02.2016), vă comunicăm următoarele:

Actele solicitate nu fac parte din categoria „documente cu caracter public” și pot fi copiate numai la solicitarea beneficiarului (titularului A.C., C.U.) sau a instituțiilor abilitate.

Conținutul documentațiilor cu caracter personal, tehnic, documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și avizele care au stat la baza emiterii autorizației, vor putea fi consultate, în perioada executării lucrărilor autorizate, exclusiv la sediul emitentului și numai de cei care pot face dovada că sunt direct interesați sau potențial afectați de prevederile acestora, în zilele de program cu publicul ale Arhitectului Șef (marți și joi orele 10-14).

Instanța de judecată a infirmat, însă, poziția Primăriei Sectorului 4 și a obligat-o să furnizeze aceste informații de interes public, considerând că „*obligatia de comunicare din oficiu a anumitor categorii de informații nu exclude obligatia de comunicare la cerere [...] printr-o comunicare directă solicitantului [...]*”. Iar obligația de furnizare a informațiilor de interes public la cererea unui petent, prevăzută la art. 6 din Legea nr. 544/2001, „*nu face vreo distincție după cum este vorba de informații care se comunică din oficiu sau la cerere*”.

Extras din Sentința civilă nr. 3900/ 14.06.2016 pronunțată de Tribunalul București în Dosarul nr. 11119/3/2016 – Fig. 14:

Mentioneaza ca Certificatele de urbanism sunt informații de interes public, așa cum rezulta din Art. 2 lit. b) din Legea nr. 544/2001 care definește informația de interes public « orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice [...]».

În speta, pârâta, prin Primar, este emitenta certificatelor de urbanism ce fac obiectul cererii de furnizare a informațiilor publice, iar certificatul de urbanism este un act de informare, conf. prev. art. 29 (1) al Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul ce stipuleaza ca, „Certificatul de urbanism este actul de informare cu caracter obligatoriu prin care autoritatea administrației publice județene sau locale face cunoscută regimul juridic, economic și tehnic al imobilelor și condițiile necesare în vederea realizării unor investiții, tranzacții imobiliare ori a altor operațiuni imobiliare, potrivit legii.”

Din cuprinsul art. 41 din N. Metodol. de aplicarea a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, lista certificatelor de urbanism este publică.

Pri corelare cu dispoz. art. 5 din Legea nr. 544/2001, rezultă că lista certificatelor de urbanism face obiectul obligației de publicare din oficiu de către pârâtă.

Totusi, publicarea din oficiu reglementată de art. 5 nu împiedică furnizarea informațiilor de interes public în temeiul art. 6 din Legea nr. 544/2001 și pe alte cai, (respectiv, la cerere) cu atât mai mult cu cât această situație nu se regăsește printre excepțiile de la obligația de comunicare a informațiilor publice care sunt expres menționate de art. 12 din aceeași Lege și, prin urmare, de strictă interpretare.

Se constata de asemenea ca obligația de comunicare din oficiu a anumitor categorii de informații nu exclude obligația de comunicare la cerere, în formele prevăzute de lege și anume, printr-o comunicare directă solicitantului-

e) autoritățile folosesc în mod abuziv ca temei al refuzului motivele de exceptare de furnizare a informațiilor de interes public prevăzute la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 544/2001

Autoritățile publice poartă toată răspunderea pentru furnizarea unor informații care ar putea intra în sfera celor exceptate prin lege de la comunicare, în temeiul art. 12 alin. (2) din Legea nr. 544/2001: „*Răspunderea pentru aplicarea măsurilor de protejare a informațiilor aparținând categoriilor prevăzute la alin. (1) revine persoanelor și autorităților publice care dețin astfel de informații, precum și instituțiilor publice abilitate prin lege să asigure securitatea informațiilor.*”

Pentru a evita să își asume vreo răspundere, autoritățile găsesc mai comod să refuze furnizarea de informații de interes public, prin încadrarea lor printre excepțiile enumerate la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 544 (vezi punctul I.4.4 de mai sus), **în mod nejustificat, fără o analiză punctuală.**

Exemple:

- **Primăria Sectorului 2** susține că furnizarea autorizațiilor de construire și a anexelor acestora este afectată de „*restricțiile impuse de legislația în vigoare în legătură cu secretul comercial și industrial, proprietatea intelectuală precum și protejarea interesului public și privat*”, în temeiul prevederilor art. 7 alin. 2 din Legea nr. 50/1991¹⁰, precum și pe art. 55 alin. 1 din Ordinul nr. 839/2009¹¹;

- **Primăria Sectorului 4** comunică faptul că îi este imposibil să furnizeze copii ale anexelor la autorizația de construire întrucât trebuie să respecte restricțiile prevăzute de art. 7 alin. 22 din Legea nr. 50/1991;

Extras din răspunsul acestei autorități – Fig. 15:

- Prevederile Legii nr. 50/1991, art. 7, alin. (21), stipulează că „... Autorizația de construire și anexele acesteia au caracter public și se pun la dispoziția publicului spre informare pe pagina proprie de internet a autorității administrației publice emitente sau prin afișare la sediul acesteia, după caz”, iar alin. (22), precizează că, „... În aplicarea prevederilor alin. (21), autoritățile prevăzute la art. 4 (inclusiv primăriile de sector-n.a.) au obligația de a respecta restricțiile impuse de legislația în vigoare în legătură cu secretul comercial și industrial, proprietatea intelectuală, protejarea interesului public și privat, precum și fără a se aduce atingere garantării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice cu privire la dreptul la viață intimă, familială și privată, potrivit legii”, astfel că ne vedem în imposibilitatea de a putea elibera copii după documentele solicitate de dvs. Acestea se vor elibera la solicitarea instituțiilor abilitate (poliție, instanțe de judecată, etc.).

10 Art. 7 alin. 2 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: (2) Documentația tehnică - D.T. se elaborează în conformitate cu conținutul-cadru prevăzut în anexa nr. 1, în concordanță cu cerințele certificatului de urbanism, cu conținutul actului administrativ al autorității competente pentru protecția mediului, al avizelor și acordurilor cerute prin certificatul de urbanism și se întocmește, se semnează și se verifică, potrivit legii.

11 Art. 55 din Ordinul nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: Asigurarea caracterului public - (1) În temeiul prevederilor art. 7 alin. (21) din Lege, autorizațiile de construire/desființare împreună cu anexele acestora, respectiv actele de respingere a cererii pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, au caracter public. În acest scop, se pun la dispoziția publicului, pe pagina proprie de internet a autorității administrației publice competente, emitentă, sau prin afișare la sediul acesteia listele la zi ale actelor de autoritate emise, în vederea solicitării și obținerii, după caz, a informațiilor prevăzute la art. 7 alin. (23) din Lege. (2) În temeiul prevederilor art. 7 alin. (22) din Lege, caracterul public al autorizațiilor de construire/desființare prevăzut la alin. (1) se asigură fără a se aduce atingere restricțiilor impuse de legislația în vigoare privind secretul comercial și industrial, proprietatea intelectuală, protejarea interesului public și privat, garantarea și protejarea drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice cu privire la dreptul la viață intimă, familială și privată.

Instanța de judecată a cenzurat astfel de abordări cu următoarele argumente generale:

- Dreptul la informație este consacrat prin art. 31 alin. (1) din Constituție: *“Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.”* Legea nr. 544/2001 stabilește prin art. 6 alin. 1 regula potrivit căreia orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice informații de interes public.
- Excepțiile prevăzute la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 trebuie să fie de **strictă interpretare**, adică să fie aplicate doar atunci când informațiile solicitate se încadrează în mod justificat, în mod concret, în una din cele șapte situații derogatorii (lit. a) – g)) de la regula consacrată în legea fundamentală.
- Refuzul de a furniza informații de interes public trebuie să se bazeze pe o **analiză a fiecărei** informații solicitate, care să arate că divulgarea acesteia încalcă protecția cerută de un anumit act normativ pentru ocrotirea unei anumite valori, cu **indicarea în mod concret** a acesteia, și că **singura** manieră de asigurare a acelei protecții este restricționarea liberului acces la acea informație. Cum se menționează și în *„Analiza jurisprudenței privind excepțiile de la liberul acces la informații de interes public”*¹², *„instituția publică este ținută de un standard ridicat al probei atunci când refuză accesul la informații de interes public, în sensul că trebuie nu doar să facă referire la art. 12 alin (1) lit. a)-g), ci trebuie să motiveze că informațiile respective se încadrează în acea categorie.”*
- De asemenea (citată din *„Analiza jurisprudenței privind excepțiile de la liberul acces la informații de interes public”*), **„restricțiile impuse de acest art. 12 nu trebuie să fie interpretate ca fiind o suprimare a accesului la informații de interes public”**. Astfel, *„autoritățile au obligația de a respecta restricțiile impuse de legislația în vigoare în legătură cu secretul comercial și industrial, proprietatea intelectuală, protejarea interesului public și privat, însă aceste restricții nu pot limita accesul persoanelor la informațiile publice decât în condițiile prevăzute de lege, fără a-l putea suprima”*¹³

12 Pagina 23 din Analiza jurisprudenței privind excepțiile de la liberul acces la informații de interes public : <http://dialogcivic.gov.ro/wp-content/uploads/2016/08/Analiza-jurispruden%C8%9Bei-privind-excep%C8%9Biile-de-la-liberul-acces-la-informa%C8%9Bii-de-interes-public.pdf>

13 Decizia civilă nr. 8681/2014, Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Extras din Sentința nr. 7309/27.10.2015 în Dosarul nr. 13451/3/2015 de pe rolul Tribunalului București – Fig. 16:

Este adevărat că alin.22 al art.7 din legea nr.50/1991 instituie și obligația autorităților publice ca, în aplicarea disp. alin.21, să respecte restricțiile impuse de legislația în vigoare în legătură cu secretul comercial și industrial, proprietatea intelectuală, protejarea interesului public și privat, precum și să nu aducă atingere garantării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice cu privire la dreptul la viață intimă, familială și privată, potrivit legii.

Însă autoritatea publică **nu poate invoca generic aceste dispoziții legale** pentru a motiva refuzul său de a respecta caracterul public al documentației ce stă la baza emiterii unei autorizații de construire, **fără a indica în concret ce document anume sau ce parte a unuiia dintre documentele solicitate este exceptată de la accesul publicului, în temeiul cărui act normativ și pentru ocrotirea cărei valori este prevăzută restricționarea liberului acces.** Așadar este necesar ca refuzul de a comunica astfel de informații să fie întemeiat pe o situație **de fapt** adusă la cunoștința solicitantului în susținerea caracterului nepublic.

★ Sfaturi practice/Exemple:

Cele mai folosite (în mod abuziv) motive de refuz de furnizare a informațiilor de interes public sunt cele prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 544/2001:

c) informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale, potrivit legii;

d) informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii;

În cele de mai jos vă prezentăm 3 exemple de motive de refuz și argumentele prin care le puteți combate:

- Autoritatea refuză transmiterea informațiilor pretextând că acestea **aduc atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială** - în speță, publicitatea informațiilor reprezentate de documentația tehnică ce reprezintă anexă la autorizația de construire.

Autoritatea ar trebui să țină seama de faptul că legislația în materie¹³ prevede situații clare în care publicitatea informațiilor la cererea formulată în temeiul Legii nr. 544/2001 poate fi efectuată, precum și de faptul că această legislație prevede propriile măsuri de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală ori industrială. De exemplu, prevederile art. 33 și 34 din Legea nr. 8/1996 reglementează tocmai limitele exercitării dreptului de autor, sens în care stipulează că poți reproduce o operă în procedurile judiciare și administrative, în măsura în care este conformă bunelor uzanțe, nu îl prejudiciază pe autor și nu este folosită în scopul obținerii unui avantaj comercial sau economic.

14 Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție, Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice, Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, Legea nr. 16/1995 privind topografia circuitelor integrate, Legea nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante, Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

★ **Sfat practic:** Puteți include în cerere o mențiune în care declarați că informațiile primite nu vor fi utilizate **în scopul obținerii vreunui avantaj economic sau comercial**, ci doar pentru a verifica respectarea legii și că exonerați autoritatea emitentă de răspunderea privind eventuala prejudiciere a autorilor prin simplul fapt al furnizării acestor informații de interes public în temeiul cererii depuse.

- Autoritatea refuză transmiterea informațiilor pretextând că informațiile solicitate **aduc atingere principiului concurenței loiale** - în speță, publicitatea informațiilor reprezentate de facturile emise de către un operator economic în temeiul unui contract încheiat în urma procedurii de achiziții publice.

În această speță, instanța de judecată a stabilit că furnizarea **copiilor facturilor** nu încalcă principiile concurenței loiale, *“întrucât prețul unitar al produselor achiziționate de intimată în regim de achiziții publice nu poate fi nicidecum circumscris secretului comercial, a cărui divulgare ar fi susceptibilă de încălcarea principiului concurenței loiale”* din moment ce informațiile solicitate vizează modalitatea de gestionare a fondurilor publice.

Într-un alt dosar referitor tot la informații solicitate din dosarul de achiziție publică, instanța de judecată a precizat că *„simpla evocare a naturii confidențiale sau pretins anticoncurențiale a acestor informații cu caracter public, fără a fi susținută și de dovezi concrete, respectiv prin documente care să constate caracterul confidențial al acestor date și caracterul imediat al pericolului difuzării acestor informații pentru activitatea comercială desfășurată, nu poate conduce la aplicarea disp. art. 12 alin. 1 lit. c din Legea nr. 544/2001 [...]”*. Prin urmare, autoritatea ar fi putut restricționa comunicarea dosarului de achiziție publică, incluzând facturile fiscale și contractul de achiziție publică care a fost atribuit ofertantului în cauză:

- doar în măsura în care aceste informații ar fi fost confidențiale, clasificate sau protejate de un drept de proprietate intelectuală,
- iar limitarea accesului ar fi fost făcută doar cu privire la acele informații care în mod real și efectiv au această natură, probată prin prezentarea unor dovezi concrete în acest sens.

- Autoritatea refuză transmiterea informațiilor pretextând că acestea **cuprind date personale și divulgarea lor ar încălca dreptul la viață privată** - în speță, publicitatea informațiilor reprezentate de autorizația de construire și anexele sale.

În ce privește protecția datelor cu caracter personal, aceasta poate fi făcută **prin anonimizarea**¹⁵ acestora, în lumina **Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 37/2015**¹⁶: *“În cazul cererilor de liber acces la informații de interes public întemeiate pe dispozițiile Legii*

15 Definiția datelor anonime este furnizată de art. 3 lit. i) din Legea nr. 677/2001: « date care, datorită originii sau modalității specifice de prelucrare, nu pot fi asociate cu o persoană identificată sau identificabilă. »

16 <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=125596>

*nr. 544/2001, atunci când informațiile de interes public și informațiile cu privire la datele cu caracter personal sunt prezente în cuprinsul aceluiași document, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informațiilor, accesul la informațiile de interes public se realizează prin anonimizarea informațiilor cu privire la datele cu caracter personal; **refuzul de acces la informațiile de interes public, în condițiile în care informațiile cu privire la datele personale sunt anonimizate, este nejustificat.***

III. Cererea de chemare în judecată privind furnizarea informațiilor de interes public

În cazul în care o persoană se consideră vătămată în drepturile sale, prevăzute în Lege, aceasta poate face **plângere la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază sau în a cărei rază teritorială se află sediul autorității ori al instituției publice**. Plângerea se face în termen de 30 de zile de la data expirării termenelor menționate mai sus.

★ Sfat practic:

Cererea de chemare în judecată o puteți depune și prin poștă, situație în care data depunerii va fi data expedierii menționată pe recipisa poștală.

Elementele cererii de chemare în judecată:

Cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă **6 elemente obligatorii**:

1. Identificarea părților

reclamant = persoana care formulează cererea

pârât = autoritatea publică (e.g. Primărie, Primar etc.)

Referitor la reclamant:

- dacă sunteți persoană fizică: *numele și prenumele, domiciliul sau reședința, codul numeric personal, e-mail, numărul de telefon;*
- dacă sunteți persoană juridică (de exemplu, asociație de proprietari, organizație neguvernamentală, societate etc.): *denumirea și sediul, codul unic de înregistrare/codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului/numărul de înscriere în registrul persoanelor juridice, contul bancar, e-mail, numărul de telefon, pagină de internet (dacă e cazul).*

În situația în care cererea nu este semnată de reclamant, ci de un reprezentant al acestuia, vor trebui date informații despre acest reprezentant: numele, prenumele și calitatea în care îl reprezintă pe reclamant.

Exemple de acte depuse de reprezentantul persoanei fizice în susținere:

- ✓ *împuternicirea autenticată la notarul public;*
- ✓ *împuternicirea avocațială, dacă reprezentantul este avocat.*

Exemple de acte depuse de reprezentantul persoanei juridice în susținere:

- ✓ **președintele** - pentru o asociație de proprietari a unui bloc: Procesul-verbal al Adunării Generale a Asociațiilor în care a fost desemnat președinte/Hotărârea de numire;
- ✓ **președintele** - pentru o asociație - organizație neguvernamentală: actul constitutiv sau statutul în care este menționat numele președintelui sau Decizia Consiliului director de numire a președintelui ;
- ✓ **administratorul** - pentru societate înființată în baza Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale: certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului în care să fie menționat administratorul/ Hotărârea de numire în poziția de administrator;

Referitor la pârât:

denumirea și sediul autorității, codul unic de înregistrare/ codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului/ numărul de înscriere în registrul persoanelor juridice, contul bancar, e-mail, numărul de telefon, număr de fax, pagină de internet.

★ **Sfaturi practice pentru evitarea celor mai frecvente greșeli:**

- **Reclamantul** trebuie să fie **aceeași persoană cu petentul** (cel care a semnat cererea de furnizare a informațiilor de interes public).
- **Pârâtul** trebuie să fie **același cu autoritatea** menționată în cererea de furnizare de informații de interes public.

2. Obiectul cererii:

Reprezintă solicitarea reclamantului adresată spre soluționare instanței de judecată : e.g. să oblige autoritatea X să furnizeze informațiile Y de interes public solicitate.

★ **Sfaturi practice:**

Menționați informațiile de interes public așa cum le-ați solicitat prin cererea de furnizare de informații de interes public, deci **nemodificate**.

3. Motivele de fapt pe care se întemeiază cererea de chemare în judecată:

- ✓ Menționați demersurile efectuate / istoricul faptelor;
- ✓ Arătați când ați depus cererea de furnizare de informații publice, ce cuprindea aceasta și ce număr de înregistrare a primit de la autoritate;
- ✓ Precizați ce răspuns ați primit, când l-ați primit/sau menționați că nu ați primit niciun răspuns în termenul de soluționare a cererii;
- ✓ Arătați de ce răspunsul primit este nesatisfăcător – vezi argumentele din **Secțiunea A, punctul II – 2.1.2 - Modalități de gestionare a anumitor tipuri de răspunsuri din partea autorităților publice**;
- ✓ Arătați de ce considerați că informațiile solicitate se încadrează la informații de interes public – vezi **Secțiunea A punctul I-5 - Verificați ca informațiile solicitate să fie de interes public**.

★ Sfaturi practice:

- Precizați de fiecare dată articolele de lege care consacră caracterul de informație de interes public informațiilor solicitate.
- Arătați de ce informațiile solicitate nu se încadrează printre cele pentru care este prevăzută o procedură specială de furnizare - vezi **Secțiunea A, punctul I-6 - [Verificați dacă furnizarea informației nu se supune unei proceduri speciale]**.
- Arătați de ce informațiile solicitate nu se încadrează printre situațiile în care furnizarea lor este exceptată - vezi **Secțiunea A, punctul II-2.1.2 lit. e) - [Încadrarea abuzivă a informațiilor solicitate în excepțiile de la obligația furnizării informațiilor de interes public, excepții prevăzute la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 544/2001]**.

4. Motivele de drept pe care se întemeiază cererea de chemare în judecată

Temeiul juridic al cererii de chemare îl constituie **art. 22 alin. (1) și (2) din Legea nr. 544/2001**:

(1) În cazul în care o persoană se consideră vătămată în drepturile sale, prevăzute în prezenta lege, aceasta poate face plângere la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază sau în a cărei rază teritorială se află sediul autorității ori al instituției publice. Plângerea se face în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut la art. 7. (2) Instanța poate obliga autoritatea sau instituția publică să furnizeze informațiile de interes public solicitate și să plătească daune morale și/sau patrimoniale.

5. Dovezile pe care se întemeiază cererea

Anexați la fiecare exemplar al cererii de chemare în judecată, în copie:

- ✓ cererea de furnizare de informații și dovezile de înregistrare la autoritatea respectivă;

- ✓ *răspunsul primit, cu evidențierea datei la care l-ați primit;*
- ✓ *actele de identificare ale reclamantului;*
- ✓ *în cazul persoanei fizice: actul de identitate (cartea de identitate) ;*

În cazul unei persoane juridice :

- ✓ *pentru asociații de proprietari:*
 - a) încheierea judecătorului-delegat prin care asociația de proprietari a dobândit personalitate juridică;
 - b) copie a codului de înregistrare fiscală;
- ✓ *pentru asociații - organizații neguvernamentale:*
 - a) încheierea judecătorului de înființare a asociației;
 - b) copie din Registrul persoanelor juridice;
- ✓ *pentru societăți :*
 - a) certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului;
 - b) certificatul de înregistrare în Registrul Comerțului.
- ✓ *dovezile calității de reprezentant al reclamantului (dacă este cazul)*

Nota: Toate fotocopiile trebuie să fie atestate ca fiind conforme cu originalul. În acest sens, reclamantul va trebui să facă mențiunea *Conform cu originalul* pe fiecare pagină depusă în copie și să semneze.

6. Semnătura reclamantului

Reclamantul va semna cererea de chemare în judecată în atâtea exemplare câte părți sunt, plus unul pentru instanță.

Exemplu: 1 reclamant, 1 pârât:
cererea de chemare în judecată va fi semnată în **3 exemplare** (reclamant/ pârât/ instanță).

★ Sfaturi practice:

- menționați în cerere **numărul de exemplare** în care o depuneți;
- menționați în cerere faptul că cererea este **scutită de taxă judiciară de timbru**;
- menționați în cerere faptul că pe rolul instanței nu există sau nu a existat o altă cerere formulată de aceeași parte, având același obiect principal și aceeași cauză, în aplicarea art. 96 indice 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Vezi modelul de cerere de chemare în judecată pentru furnizarea de informații de interes public în **Secțiunea E – punctul III.3.**

De asemenea, puteți găsi hotărâri date de instanță prin care autoritățile publice sunt obligate la furnizarea de informații de interes public în **Secțiunea F – punctul 4.**

SECȚIUNEA

REPERE GĂNERALE PRIVIND REGLEMENTĂRIILE DE URBANISM

Domeniul construcțiilor este reglementat în detaliu¹⁷, pornind de la încadrarea în ambientul urban prin respectarea regulilor de urbanism, la autorizare și la respectarea tuturor normelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

Având în vedere volumul extrem de mare și tehnicitatea tuturor normelor aplicabile, vom face în acest Ghid doar o introducere sumară a legislației aplicabile și vom trata doar acele informații relevante studiilor de caz prezentate.

(i). Urbanism :

Mai întâi, o trecere succintă în revistă a principalelor acte normative, în ordinea lor de importanță:

(i.1) **Legea nr. 350/2001** privind amenajarea teritoriului și urbanismul stabilește principiile după care se gestionează spațial teritoriul României, prin intermediul amenajării teritoriului și a urbanismului. Acest act normativ indică ierarhia actelor normative în domeniul urbanistic și termenii utilizați, cum ar fi indicatorii urbanistici reprezentați de:

- procentul de ocupare a terenului (POT): raportul dintre suprafața construită (amprenta la sol a clădirii sau proiecția pe sol a perimetrului etajelor superioare) și suprafața parcelei;
- coeficientul de utilizare a terenului (CUT): raportul dintre suprafața construită desfășurată (suprafața desfășurată a tuturor planșeelor) și suprafața parcelei.

¹⁷ Vezi o listă exemplificativă a actelor normative din domeniu aici : <https://www.oar-bucuresti.ro/legislatie>, precum și aici : <http://www.mdrap.ro/dezvoltare-teritoriala/urbanism-dezvoltare-locala-si-habitat/cadrul-legislativ-7006>

Normele de aplicare ale acestei legi sunt aprobate prin Ordinul nr. 233/2001.

(i.2). **Regulamentul General de Urbanism aprobat de H.G. nr. 525/1996** vine și stabilește un sistem unitar de norme tehnice și juridice care să stea la baza elaborării planurilor de amenajare a teritoriului, planurilor urbanistice, precum și a regulamentelor locale de urbanism. De exemplu, stabilește regulile de ocupare a terenurilor și de amplasare a construcțiilor și a amenajărilor aferente acestora.

(i.3). Fiecare oraș își aprobă un **Plan Urbanistic General (PUG)**¹⁸, similar unei hărți în care sunt evidențiate delimitările funcționale din punct de vedere urbanistic – așa numitele Unități Teritoriale de Referință (UTR)¹⁹ și un **Regulament local de urbanism (RLU)**. Prin RLU se detaliază regulile de urbanism aplicabile fiecăreia dintre UTR-uri, adică modul concret de utilizare a terenurilor și de amplasare, dimensionare și realizare a construcțiilor. Spre exemplu, la nivelul municipiului București, Regulamentul Local de Urbanism al Municipiului București²⁰ explică regulile stabilite prin PUG și permite autorizarea directă, cu excepția derogărilor și situațiilor speciale în care se impune elaborarea unor Planuri Urbanistice de Detaliu sau Planuri Urbanistice Zonale;

(i.4). **Planuri Urbanistice Zonale**²¹ (**PUZ**) vin să detalieze PUG cu privire la regimul de construire, funcțiunea zonei, înălțimea maximă admisă, coeficientul de utilizare a terenului (CUT), procentul de ocupare a terenului (POT), retragerea clădirilor față de aliniament și distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei, caracteristicile arhitecturale ale clădirilor, materialele admise²²; derogările sunt permise doar în anumite situații și doar în ceea ce privește anumiți indicatori urbanistici stabiliți prin PUG.

(i.5). **Planuri Urbanistice de Detaliu (PUD)** - se referă la o parcelă în relație cu parcelele învecinate și reglementează retragerile față de limitele laterale și posterioare ale parcelei, POT, accese auto

18 Vezi, spre exemplu, Planul Urbanistic General al Municipiului București : http://www.pmb.ro/servicii/urbanism/pug/docs/planul_UTR.pdf

19 Le vedeți menționate în planuri sub forma unor coduri de tipul «L1a », care privește « locuințe individuale și colective mici cu maxim P+2 niveluri situate în afara perimetrelor de protecție », « V1a », care privește « parcuri, grădini și scuaruri publice orășenești și fâșii plantate publice»

20 **Regulamentul Local de Urbanism al Municipiului București** se găsește aici: http://www.pmb.ro/servicii/urbanism/pug/regulament_local.php

21 Vezi lista PUZ-urilor aprobate la nivelul sectoarelor municipiului București aici: <http://www.pmb.ro/servicii/urbanism/puz/puz.php>

și pietonale, conformarea arhitectural - volumetrică în raport cu funcționarea zonei și cu identitatea arhitecturală a acesteia, în baza unui studiu de specialitate, modul de ocupare a terenului cu stabilirea zonei edificabile, conformarea spațiilor publice.

Important de reținut că *“urbanismul se realizează de la mai mare la mai mic, iar documentațiile mai mici sunt întotdeauna coordonate cu cele mai mari și le detaliază pe acestea din urmă²³”*.

(ii). Autorizarea construcțiilor

(ii.1). **Legea nr. 50/1991** stabilește ce anume construcții trebuie autorizate, condițiile în care se emit aceste autorizații, cine controlează respectarea legii la emiterea lor și sancțiunile în cazul încălcării regulilor;

(ii.2). **Normele de aplicare ale Legii nr. 50/1991 aprobate prin Ordinul nr. 839/2009** detaliază condițiile stabilite prin lege și indică modele de formulare necesar a fi folosite;

(iii). Calitatea în construcții

(iii.1). Actul normativ principal e reprezentat de **Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții**, care stabilește ce reguli trebuie respectate de către fiecare intervenient (investitor, executant, proiectant, beneficiar etc.), care este perioada de garanție minimă pe tip de construcție, cine controlează aspectele tehnice și sancțiunile aplicabile în cazul încălcării regulilor²⁴.

(iii.2). Un alt act relevant este **H.G. nr. 273/1994 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații**

22 Conform **art. 47 alin. (5) din Legea nr. 350/2001**: «*Prin Planul urbanistic zonal se stabilesc, în baza analizei contextului social, cultural istoric, urbanistic și arhitectural, reglementări cu privire la regimul de construire, funcțiunea zonei, înălțimea maximă admisă, coeficientul de utilizare a terenului (CUT), procentul de ocupare a terenului (POT), retragerea clădirilor față de aliniament și distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei, caracteristicile arhitecturale ale clădirilor, materialele admise.*»

23 Vezi pag. 22 **din Ghidul participării publice și al accesului la justiție în urbanism, construcții, protejarea patrimoniului, protecția mediului**: http://dialogcivic.gov.ro/wp-content/uploads/2016/04/ASB-PlusMinus-MaiBine-ghidul_participarii_publice.pdf

24 De exemplu, executarea unei construcții noi, a unei intervenții la o construcție existentă, precum și desființarea acesteia cu încălcarea prevederilor referitoare la autorizarea și executarea acesteia se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 40.000 lei, conform art. 36 lit. a) din Legea nr. 10/1995.

aferele acestora, care stabilește cine și cum trebuie să recepționeze construcțiile. Spre exemplu, una dintre atribuțiile obligatorii ale comisiei de recepție este să verifice - atât prin cercetarea vizuală a construcției, cât și prin cea a documentației tehnice - dacă s-au respectat prevederile din autorizația de construire, precum și avizele și condițiile de execuție impuse de autoritățile competente²⁵.

Exemplu de corelare între PUD, PUZ și PUG la nivelul municipiului București²⁶: ce indicatori urbanistici pot fi modificați și prin ce planuri?

Indicatori urbanistici	PUG	PUZ	PUD însoțit de ilustrare de arhitectură, cu avizul: (i) CTU/DGUAT și CULPAT și (ii) al Ministerului Culturii, în cazul zonelor protejate
POT	Da	Idem PUD	Da
distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei	Da	Idem PUD	Da
funcțiunile admise	Da	Da	Nu
regimul de construire	Da	Da	Nu
înălțimea maximă admisă	Da	Da	Nu
CUT	Da	Da	Nu
retragerea clădirilor față de aliniament	Da	Da	Nu

25 Conform **art. 14 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Regulamentul aprobat prin HG nr. 273/1994** : «(1) Comisia de recepție examinează obligatoriu: a) respectarea prevederilor din autorizația de construire, precum și avizele și condițiile de execuție impuse de autoritățile competente; [...] (2) Examinarea se efectuează în toate cazurile prin cercetarea vizuală a construcției și analizarea documentelor conținute în cartea tehnică a construcției.»

26 Conform art. 4.3 din Regulamentul Local de Urbanism al Municipiului București: Modalitățile de autorizare în cazul derogărilor sunt următoarele: - modificarea POT, a distanțelor față de limitele laterale și posterioare ale parcelei sunt posibile pe baza unor Planuri Urbanistice de Detaliu – PUD, însoțite de ilustrare de arhitectură, cu avizul CTU/DGUAT și CULPAT precum și, în cazul zonelor protejate, al Ministerului Culturii; - modificarea uneia dintre condițiile stipulate în PUG privind funcțiunile admise, regimul de construire, înălțimea maximă admisă, CUT și retragerea clădirilor față de aliniament este posibilă pe baza unor Planuri Urbanistice Zonale– PUZ, elaborate și aprobate de CGMB conform legii.

SECȚIUNEA

REPERE GENERALE PRIVIND REGLEMENTĂRILE DE URBANISM

Observați că în vecinătatea dumneavoastră încep lucrări de construire care s-ar putea să vă afecteze. Demarați obținerea de informații (vezi Secțiunea A) și, în paralel, demarați operațiunile în scopul încetării lucrărilor și revenirii la situația anterioară.

Aveți de ales între două căi:

- în civil - adică să cereți direct proprietarului și constructorului să sisteze lucrările și doar indirect să abordați chestiunea nelegalității autorizației de construire. În această situație puteți depune la judecătoria în raza de competență a căreia se află domiciliul/sediul proprietarului o **ordonanță președințială pentru sistarea lucrărilor**, care nu poate fi admisă decât în prezența unei **cereri de chemare în judecată** introdusă separat pentru a-l obliga pe proprietar să înceteze lucrările sau să repare ce a stricat etc. și să readucă terenul la situația anterioară. Temeiul legal îl constituie art. 996 alin. 1 din Codul de procedură civilă. Pentru admisibilitatea unei ordonanțe președințiale trebuie să îndepliniți cumulativ 4 condiții: a) să existe aparența dreptului în favoarea dumneavoastră, în calitate de reclamant; b) să demonstrați că măsura sistării lucrărilor este urgentă ; c) că suspendarea lucrărilor este o măsură vremelnică ; d) și, în ultimul rând, să demonstrați că nu intrați în judecarea fondului cauzei (chestiune rezervată cererii de chemare în judecată cu care vine în tandem).

Un model de cerere pentru emiterea unei ordonanțe președințiale găsiți în Secțiunea E la punctul III.5.

De asemenea, găsiți și o hotărâre judecătorească pentru emiterea ordonanței președințiale, pronunțată de Judecătoria Sector 4 București în Secțiunea F la punctul 1.

- în contencios administrativ, adică să cereți direct primarului/primăriei să revoce sau, dacă nu mai poate revoca, să anuleze autorizația de construire și să suspende executarea acestei autorizații până când instanța de judecată va da o hotărâre definitivă cu privire la anularea autorizației.

Promovarea unor acțiuni în Instanță în vederea anulării unor acte administrative (Autorizație de construire, PUD, PUZ etc.)

Condiții de introducere a unei acțiuni în instanță în temeiul Legii 554/2005 (Legea contenciosului administrativ):

Să existe o vătămare în drepturile sau interesele legitime ale reclamantului (e.g. autorizația de construire a fost emisă fără a se ține seama de un PUZ/PUD, de distanța legală dintre cladiri, de aliniament etc.).

★ Sfaturi practice:

- precizați, pe lângă încălcările legii, care vă este paguba produsă personal și efectiv (e.g.: scăderea valorii imobilului dumneavoastră, risc de deteriorare a clădirii dumneavoastră din cauza lucrărilor, nu mai aveți iluminat natural minim o oră și jumătate la solstițiul de iarnă);
- organizațiile neguvernamentale care au în obiectivele lor respectarea normelor de urbanism, protecția mediului etc. pot să facă referire doar la nerespectarea legii.

Pentru a obține anularea unui act administrativ (autorizații de construire) este necesar să se respecte următorii pași:

Pasul 1

Procedura prealabilă

De fiecare dată când se dorește anularea efectelor unor acte administrative (e.g. autorizație de construire) este obligatoriu ca, anterior introducerii unei cereri în fața instanțelor de judecată să se urmeze o procedură prealabilă – depunerea unei cereri prin care se solicită revocarea actului administrativ (e.g. autorizației de construire) în fața autorităților administrative.

★ Sfaturi practice:

- cereți în plângere și anularea actului administrativ, dacă revocarea nu mai poate fi dispusă din cauză că actul administrativ și-a produs deja efectele (a intrat în circuitul civil, e.g. investitorul a început lucrările în baza acestei autorizații).

Unde se depune cererea de revocare:

Cererea de revocare a actului administrativ se depune la **organul administrativ emitent** al actului (ex. în cazul autorizației de construire – Primăria Municipiului București/Primăria de sector, în atenția primarului).

Termen de depunere: 30 de zile de la data la care v-a fost comunicat (actul administrativ).

În cazul în care nu ați avut informații despre emiterea actului administrativ (e.g. autorizației de construire) sau documentul nu a fost publicat complet

(e.g. autorizație + anexe) pe site-ul primăriei, puteți depune cererea de revocare din momentul în care ați luat la cunoștință despre emiterea acesteia, dar fără a depăși 6 luni de la data emiterii actului respectiv (motive temeinice).

Un model de plângere prealabilă îl găsiți în Secțiunea E punctul III.4.

Pasul 2 - (Opțional)

Suspendarea Executării actului administrativ

Odată cu depunerea cererii de revocare a autorizației de construire la organul emitent, pentru **cazuri bine justificate** și mai ales pentru **prevenirea unor pagube iminente** (distrugerea unor spații verzi, afectarea structurii de rezistență a imobilelor învecinate etc.) se recomandă să se introducă în fața instanței competente de contencios administrativ o cerere de suspendare a executării actului administrativ contestat. În acest mod, dacă acțiunea se admite, se va putea evita, de exemplu, efectuarea de lucrări de construire cu impact negativ până când cererea de revocarea a actului administrativ va fi soluționată.

Unde se înregistrează cererea:

Cererea de suspendare a unui act administrativ se înregistrează la instanța competentă să judece și cererea de anulare a actului administrativ (de exemplu, Tribunalul București pentru autorizațiile de construire emise de către primăriile de sector sau primăria generală).

Trei condiții esențiale de îndeplinit:

- existența cazului bine justificat (nu este necesar să se demonstreze că autorizația de construire este ilegală, ci este suficient să arătăm că există un dubiu, adică “împrejurări legate de starea de fapt și de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ”);
- să prevină o pagubă iminentă;
- să fi depus deja la primărie plângerea prealabilă privind revocarea/ anularea autorizației de construire.

Un model de cerere de suspendare a executării autorizației de construire îl găsiți în Secțiunea E, la punctul III.6.

! În cazul în care cererea de suspendare este admisă, efectele suspendării se întind doar pentru o perioadă de 60 de zile, dacă între timp nu introduceți acțiunea în anulare a actului administrativ.

Hotărârea prin care se suspendă un act administrativ este **executorie de drept**, adică autoritatea emitentă trebuie să se conformeze încă de la

momentul pronunțării. Ea poate fi atacată cu RECURS în termen de 5 zile, dar executarea actului administrativ va RĂMÂNE SUSPENDATĂ cel puțin până la soluționarea în recurs.

Exemple de cazuri bine justificate:

- autorizația s-a emis pentru un teren care este inclus în documentațiile de urbanism ca spațiu verde, ceea ce încalcă art. 71 alin. 1 și 2 din OUG nr. 195/2005, deoarece este interzisă schimbarea destinației terenurilor amenajate ca spații verzi și/sau prevăzute ca atare în documentațiile de urbanism. De asemenea, este interzisă reducerea suprafețelor acestora sau strămutarea lor, indiferent de regimul juridic al acestora.
- Terenul pentru care s-a emis autorizația nu este construibil, întrucât nu are suprafața minimă stabilită prin regulamentul de urbanism.
- Autorizația nu respectă înălțimea maximă admisă. În speță, clădirea autorizată depășea limita de înălțime a clădirii vecine celei mai înalte și pentru faptul că în loc să calculeze corect înălțimea de la nivelul solului, s-a calculat greșit de la o cotă denumită zero, însă care era înălțată de la nivelul solului.
- Autorizația nu respectă retragerile laterale impuse prin legislația de urbanism. În speță, prin PUD se impuneau retrageri laterale de minim 2 m față de o limită a proprietății, însă prin autorizație se menționa că se va construi din limită în limită, adică fără respectarea vreunei retrageri.
- Autorizația nu respectă retragerile posterioare. În speță, pentru că prin PUD nu se prevedea nimic, se aplică prevederile urbanistice imediat superioare, care impun o retragere posterioară cel puțin egală cu înălțimea clădirii celei mai înalte. Cum clădirea în construcție era cea mai înaltă, de 17 m, rezulta că această retragere ar fi trebuit să fie de minim 8,5 m. Însă, în autorizație era prevăzută o distanță de doar 5 m, iar în planul de situație o distanță și mai mică, de doar 2 m.

Vezi detalii în hotărârea judecătorească privind suspendarea executării autorizației de construire din Secțiunea F, punctul 2.

Pasul 3

Acțiunea în anularea unui act administrativ în fața instanței de judecată

Dacă după depunerea cererii de revocare a unui act administrativ la autoritatea emitentă, aceasta:

- Respinge cererea de revocare sau
- Nu răspunde cererii de revocare depusă de dvs. în termen de 30 de zile

se recomandă introducerea unei acțiuni de anulare a actului administrativ în fața instanței competente (*de exemplu, în cazul unei autorizații de construire emisă de Primăria Municipiului București sau de o Primărie de sector, cererea se introduce la Tribunalul București - Secția a II-a Contencios Administrativ și Fiscal*).

Cererea de anulare trebuie să precizeze în mod clar și precis care sunt drepturile/interesele legitime vătămăte și să se facă dovada existenței acestei vătămări.

★ **Sfaturi practice cu privire la demonstrarea dreptului/interesului vătămat:**

- puteți să cereți sprijinul unei organizații neguvernamentale care să aibă în obiectivele sale respectarea normelor de urbanism, protecția mediului etc.; aceasta va putea să susțină procesul fără a fi ținută să demonstreze o vătămare efectivă a intereselor dumneavoastră. Detalii pentru înființarea unei organizații neguvernamentale găsiți aici.

În ipoteza în care nu s-a formulat o cerere de suspendare a autorizației de construire, puteți să o faceți în cadrul acțiunii în anulare (ca punct distinct în acțiunea principală).

Cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă cele 6 elemente precizate mai sus în **Secțiunea A punctul III - Cererea de chemare în judecată**

Documente ce se anexează acțiunii în anulare:

- ✓ *Răspunsul autorității emitente la plângerea prealabilă, (dacă există);*
- ✓ *Plângerea prealabilă cu privire la revocare/anulare (care să conțină numărul și data înregistrării la autoritate);*
- ✓ *Răspunsuri ale altor autorități în legătură cu actul administrativ [de exemplu : procese-verbale de control ale Inspectoratului de Stat în Construcții];*
- ✓ *Extrase din normele de urbanism încălcate (ex. extras PUZ, extras PUG);*
- ✓ *Planșe foto - mai ales în cazul în care e vorba de edificarea unei construcții pe o zonă verde.*

★ **Sfaturi practice:**

- Planșele foto trebuie să fie sugestive pentru speța în cauză;
- Pentru ca instanța să identifice ușor încălcările, elaborați un tabel în

care să precizați pe de o parte reglementările stabilite de dispozițiile legale și pe de altă parte încălcările actului administrativ (e.g. *înălțimea admisă conform PUZ - 10 m - versus înălțimea aprobată prin Autorizație - 17 m*);

- Dacă este utilă în dosar, solicitați instanței o expertiză tehnică de specialitate.

Un model de cerere în anularea unei autorizații de construire îl găsiți în **Secțiunea E, la punctul III.7.**

Introducerea în cauză a funcționarului

Legea contenciosului permite reclamantului să formuleze cererile în justiție și **împotriva persoanei care a contribuit la elaborarea, emiterea sau încheierea actului sau care se face vinovat de a rezolva cererea referitoare la un drept subiectiv sau la un interes legitim, dacă se solicită plata unor despăgubiri pentru prejudiciul cauzat sau pentru întârziere.** În cazul în care cererea se admite, persoana respectivă poate să fie obligată la plata unor despăgubiri, solidar cu autoritatea publică.

Soluțiile pe care Instanța de contencios administrativ poate să le pronunțe:

- ✓ poate să anuleze total sau parțial actul administrativ contestat;
- ✓ poate să oblige autoritatea publică să emită un act administrativ;
- ✓ poate să elibereze un alt înscris;
- ✓ poate să efectueze o anumită operațiune administrativă;
- ✓ dacă s-au solicitat despăgubiri – poate să stabilească cuantumul acestora;
- ✓ la cererea părții interesate – poate să stabilească un termen de executare.

Căile de atac

Hotărârile pronunțate în primă instanță pot fi atacate cu RECURS în termen de 15 zile de la comunicarea hotărârii. Recursul suspendă executarea hotărârii de fond.

SECȚIUNEA

EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR EMISE DE O INSTANȚĂ DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV

Ați obținut o hotărâre judecătorească definitivă. Autoritatea publică este obligată să execute ceea ce a dispus instanța de judecată:

- în termenul prevăzut acolo sau în maxim 30 de zile de la rămânerea definitivă, pentru obligațiile de a încheia, de a înlocui sau de a modifica un act administrativ, de a elibera un alt înscris sau de a efectua anumite operațiuni administrative;
- dacă autoritatea nu execută obligația în aceste termene, atunci reclamantul trebuie să depună o cerere de punere în executare silită la “instanța de executare” - adică aceeași instanță care a judecat fondul [de exemplu: la tribunal, pentru eliberarea unui document în urma cererii de furnizare de informații de interes public, căci acolo s-a judecat prima dată în primă instanță]] ; temeiul legal este art. 24 alin. 3 din Legea nr. 554/2004. Cererea se judecă în camera de consiliu, de urgență, și este scutită de taxa judiciară de timbru.

Cum trebuie să procedeze reclamantul în cazul în care autoritatea publică nu execută de bunăvoie obligația sa dintr-o hotărâre definitivă?

La cererea reclamantului, în maxim 3 ani de la termenul prevăzut pentru executarea de bunăvoie, instanța de executare, prin încheiere dată cu citarea părților, aplică conducătorului autorității publice sau, după caz, persoanei obligate o amendă de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere (adică 250 lei pe zi, în prezent), care se face venit la bugetul de stat, iar reclamantului îi acordă penalități (între 100 și 1000 lei pe zi de întârziere pentru obligații neevaluabile în bani și între 0,1 % și 1% pe zi de întârziere din valoarea obiectului obligației pentru obligații evaluabile în bani), conform art. 906 din Codul de procedură civilă (art. 24 alin. 3 din Legea nr. 554/2004).

Potrivit art. 24 alin. 4 din Legea nr. 554/2004, dacă în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a amenzii și de acordare a

penalităților autoritatea publică nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea reclamantului, va fixa suma definitivă ce se va datora statului și suma ce i se va datora lui cu titlu de penalități, prin hotărâre dată cu citarea părților.

Totodată, prin aceeași hotărâre, instanța va stabili, în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă, despăgubirile pe care autoritatea publică le datorează reclamantului pentru neexecutarea în natură a obligației, luând în calcul prejudiciile ocazionate prin neexecutarea de bunăvoie a obligației. Această hotărâre este supusă numai apelului, în termen de cinci zile de la comunicare. Dacă hotărârea a fost pronunțată de curtea de apel, ea va fi supusă recursului, în același termen.

În lipsa cererii reclamantului, după împlinirea termenului prevăzut la art. 24 alin. 4 din Legea nr. 554/2004, compartimentul executări civile al instanței de executare va solicita autorității publice relații referitoare la executarea obligației cuprinse în titlul executoriu și, în cazul în care obligația nu a fost integral executată, instanța de executare va fixa suma definitivă ce se va datora statului prin hotărâre dată cu citarea părților.

i De reținut și faptul că prevederile mai sus amintite se aplică, în mod corespunzător, și pentru punerea în executare a hotărârilor de contencios administrativ date pentru soluționarea litigiilor ce au avut ca obiect contracte administrative.

i **Există posibilitatea ca autoritatea publică să se îndrepte cu acțiune împotriva celor vinovați de neexecutarea hotărârii?**

Da, există o astfel de posibilitate. Astfel, conducătorul autorității publice se poate îndrepta cu acțiune împotriva celor vinovați de neexecutarea hotărârii, potrivit dreptului comun.

În cazul în care cei vinovați sunt demnitari sau funcționari publici, se aplică reglementările speciale.

SECȚIUNEA

RESURSE/ACCES LA LEGISLAȚIE/
MODELE DE CERERI

I. Doriți să aflați mai multe detalii despre cum puteți obține informații de interes public?

Iată câteva resurse:

- ✓ Ghid pentru cetățeni – Pe marginea șantierului: privește autoritățile implicate în procesul de autorizare a construcțiilor și competențele lor de control: http://www.slideshare.net/CIVICA_Ro/ghid-pentru-cetateni
- ✓ 300 de răspunsuri ale avocatului Asociației România Curată la întrebările primite de România Curată din partea cetățenilor referitoare la aplicarea Legii 544/2001 <http://www.romaniacurata.ro/wp-content/uploads/2016/04/raspunsuri-avocat-300-revizuite.pdf>
- ✓ Datele de contact ale persoanelor responsabile cu aplicarea Legii nr. 544/2001 din primării și ministere (la nivelul anului 2013) – vezi paginile 69-86 din “Cum să te implici în procesele de formulare a politicilor publice – Ghid pentru organizațiile neguvernamentale”, disponibil aici: <http://dialogcivic.gov.ro/wp-content/uploads/2016/03/IPP-Cum-sa-te-implici-in-formularea-politicilor-publice.pdf>
- ✓ Jurisprudență (la nivelul anului 2011) – „Accesul (ne)îngrădit la informații de interes public la 10 ani de la adoptarea legii” elaborat de Institutul pentru Politici Publice, care este disponibil aici: <http://dialogcivic.gov.ro/wp-content/uploads/2016/03/studiu-jurisprudenta-544-la-10-ani.pdf>
- ✓ „Analiza jurisprudenței privind excepțiile de la liberul acces la

informații de interes public” (iulie 2016) – elaborată de Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic și Asociația Expert Forum, disponibilă aici: <http://dialogcivic.gov.ro/wp-content/uploads/2016/08/Analiza-jurispruden%C8%9Bei-privind-excep%C8%9Biile-de-la-liberul-acces-la-informa%C8%9Bii-de-interes-public.pdf>

- ✓ Biblioteca virtuală a Ministerului pentru Consultare Publică și Dialog Civic, ce cuprinde studii, rapoarte, ghiduri, practică judecătorească – disponibile aici: <http://dialogcivic.gov.ro/biblioteca-virtuala>
- ✓ Scurtă prezentare video despre cum poți afla informații de interes public: <http://dialogcivic.gov.ro/2016/08/echipa-mcpdc-lanseaza-campania-dreptul-tau-de-a-sti>
- ✓ Pachet legislativ în domeniul urbanismului, al construcțiilor, al implicării populației la luarea deciziilor: <http://www.lexcivitas.ro>
- ✓ Site-ul *Participare publică și acțiune juridică pentru decizii de mediu mai bune în București*: <http://ab.salvatibucurestiul.ro>

II. Legislația relevantă aplicabilă

- Codul de procedură civilă; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Codul-de-procedura-civila_05092016.doc)
- Hotărârea de Guvern nr. 273.1994 privind recepția lucrărilor în construcții; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/HG.273.1994_receptia-lucrarilor-in-construcții_12092016.doc)
- Hotărârea de Guvern nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/HG.525.1996_Regulament-genera-de-urbanism_09092016.doc)
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-10.1995_calitatea-in-construcții_12092016.doc)
- Legea nr. 31/1990 a societăților comerciale; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-31-din-1990-a-societatilor-comerciale_05092016.doc)
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-50-din-1991_autorizarea-lucrarilor-in-construcții_05092016.doc)
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-51-din-2006_servicii-de-utilitat-publice_05092016.doc)

- Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-215-din-2001-a-administratiei-publice-locale_05092016.doc)
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul; normele de aplicare ale acestei legi sunt aprobate prin Ordinul nr. 233/2001; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-350.2001_Norme-aprobate-Ordin.233.2016_09092016.doc)
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-544-din-2001-informatii-de-interes-public_26092016.doc) Normele de aplicare a Legii nr. 544/2001 aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2002; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-544-din-2001-informatii-de-interes-public_Norme-aplicare_26092016.doc)
- Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ; (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-554-din-2004-a-contenciosului-administrativ_05092016.doc)
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului. (http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/OUG-nr.-195.2005_protectia_mediului_26092016.doc)

III. Modele de cereri

1. Cerere de furnizare de informații de interes public

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea_E.III.1-Model_cerere_furnizare_%20informatii_publice.doc]

2. Reamintire a termenului de soluționare a cererii de furnizare de informații de interes public

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Legea-nr.-554-din-2004-a-contenciosului-administrativ_05092016.doc]

3. Cerere de chemare în judecată informații publice

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea_E.III.3-Model_de_cerere_de_chemare_in_judecata_informatii_publice.doc]

4. Plângere prealabilă

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea_E.III.4-Model_de_plangere_prealabila.doc]

5. Cerere pentru emiterea ordonanței președințiale

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea_E.III.5-Model_de_Cerere_suspendare_pe_calea_ordonantei_presedintiale.doc]

6. Cerere de suspendare a executării autorizației de construire

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea_E.III.6-Model_de_cerere_suspendare_executare_AC.doc]

7. Cerere de anulare a autorizației de construire

[vezi fișierul separat: http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea_E.III.7-Model_de_Cerere_chemare_in_judecata_pentru_anulare_AC.doc]

SECȚIUNEA

JURISPRUDENȚĂ

1. Hotărâre privind suspendarea lucrărilor în urma admiterii unei ordonanțe prezidențiale
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.1-Hotarare-ordonanta-presedintiala.pdf)
2. Hotărâre privind suspendarea unui act administrativ (autorizație de construire)
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.2-Hotarare-suspendare-executare-AC.pdf)
3. Hotărâre privind anularea unui act administrativ (autorizație de construire/ PUD)
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.3-Hotarare-anulare-AC.pdf)
4. Hotărâri privind obținerea unor acte administrative în instanță (autorizații de construire, anexele acestora, procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor)
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.4-Hotarare_informatii-publice_anexe-ale-autorizatiei-de-construire.pdf)
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.4-Hotarare-informatii-publice_autorizatii-de-construire.pdf)
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.4-Hotarare-buget-Primarie.pdf)
(http://ce-re.ro/upload/ghid-practic-de-actiune-juridica/Ghid_Sectiunea-F.4-Hotarare_teii-Copou.pdf)

Acest material este realizat în cadrul proiectului „Creștem Comunități Urbane”, proiect co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul Contribuției Elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă.

Această publicație nu reflectă neapărat poziția oficială a guvernului elvețian. Responsabilitatea pentru conținutul acesteia este asumată în întregime de Centrul de Resurse pentru participare publică.